

Rat u Ukrajini. Dnevne informacije. Dan 95-96

Pripremile Sofija Olinik i Marjana Zavijska

Gradovi pod napadom. Sumska i Černihivska regija ostaju meta ruskog prekograničnog granatiranja. U nedjelju su ruske snage [pucale 10 puta](#) na granična područja Černihivske i Sumske regije s teritorija Rusije. Tijekom vikenda ruski zrakoplov bombardirao je crkvu i dječji vrtić u Sumskoj regiji. Ruske snage [granatirale su stambenu četvrt Mikolajiva](#), oštetivši oko 3 stambene zgrade. Usljed granatiranja jedna osoba je poginula, a dvije su ozlijeđene. Krivij Rih je isto bio napadnut - Načelnik regionalne vojne uprave Krivog Riha [izvijestio](#) je da je proizvodni pogon u industrijskoj zoni Krivog Riha "gotovo potpuno uništen" nakon ruskog raketnog granatiranja. U Donjeckoj regiji, u Bahmutu i Kramatorsku zbog oštećenja visokonaponskih dalekovoda struja je isključena. Osim toga, 115 rudara Toretska blokirano je pod zemljom jer nije bilo struje, [rekao je](#) Pavlo Kirilenko, načelnik Regionalne vojne uprave Donjecka. U Luganskoj regiji ruske snage su [uništile](#) svu kritičnu infrastrukturu u ukrajinskom gradu Severodonjecku. Toplotna elektrana Slovjansk, u Donjeckoj regiji, [prestala je s](#) radom zbog kontinuiranog granatiranja okoline. Osoblje TE i njihove obitelji morali su biti evakuirani zbog životne opasnosti. Granatiranje Harkivske regije se nastavlja. U nedjelju su se u Harkivu ponovno čule eksplozije. U toj regiji su Rusi [granatirali](#) solarnu elektranu u selu Merefa. Stanica trenutno nije u funkciji. U ponedjeljak ujutro ruske snage granatirale su od okruga Bilgorod-Dnjistrovski do Odese, gdje je most ponovno van uporabe.

Gradovi pod okupacijom. Zaporizška regija. Ruske vlasti su službeno [najavile](#) početak procesa pripreme i distribucije ruskih putovnica. U međuvremenu se nastavlja otpor na okupiranim područjima. U privremeno okupiranom Melitopolju, u regiji Zaporizžja, mještani su [organizirali](#) skup potpore Ukrajini. Nekoliko desetaka ljudi izašlo je na ulice pjevajući ukrajinsku himnu, držeći nacionalne zastave i plakate. **Hersonska regija.** U nekim od sela općine Tjagin [imenovane su okupacijske vlasti kao](#) 'nove vlasti' umjesto legitimnih ukrajinskih vlasti. Također, nastavljaju s održavanjem popisa stanovništva te nudeći distribuciju humanitarne pomoći iz Rusije. U tri sela u okrugu Heničesk učitelji su odbili raditi po ruskom programu, [rekao je](#) Serhij Danilov, zamjenik ravnatelja Centra za bliskoistočne studije. U okrugu se i samoproglašene 'vlasti' spremaju održati turističku sezonu pod strojnicama. Naoružani ruski vojnici [upali su u](#) privatne rekreacijske centre 'Bijeli labud' i 'Arabatka.klub' u selu Geničeska Gorka na Arabatskoj strijeli. Okupatori tjeraju lokalne stražare da puste vojnike u baze, prijeteci da će 'u bliskoj budućnosti ovi prostori postati rusko vlasništvo'. Zbog granatiranja [sela Černobajevka](#) jedna osoba je poginula, a šest je ozlijeđeno. Regionalno tužiteljstvo pokrenulo je postupak o činjenicama granatiranja, uključujući kršenje zakona i običaja ratovanja od strane vojske Ruske Federacije u Černobajevki.

Ljudska prava. Ruska vojska prošlog je tjedna odvela gotovo 3 000 stanovnika Mariupolja u filtracijski kamp u Bezimennij, u Donjeckoj regiji. [Prema riječima](#) pravobraniteljice Ljudmile Denisove, nakon filtriranja Ukrajinci će biti prisilno raseljeni u Taganrog, a zatim u druge regije Rusije. Najmanje 10% onih koji nisu filtrirani smatraju se 'opasnim za ruski režim' – uhićeni su i odvedeni u bivšu kaznenu koloniju №52 u selu Olenivka ili u zatvoru 'Izoljacija'.

Okupacijske vlasti Ruske federacije [koriste obrazovanje](#) kao alat za uništavanje nacionalnog identiteta Ukrajinaca, te Hersonskoj regiji ruski okupatori prisiljavaju učitelje da pređu na ruski nastavni program. Ruski okupatori od 1. rujna zahtijevaju od ravnatelja škola da dostave popise nastavnika koji su spremni predavati po takvom programu. U ljeto će se učitelji s okupiranih područja Zaporožke i Hersonske oblasti poslati u Autonomnu Republiku Krim radi preorijentacije po ruskim standardima. Nastavnicima u oporbi prijeti smjenama.

Proruski Telegram kanali [počeli](#) su svakodnevno distribuirati video zapise stanovnika Hersonske i Zaporožke regije koji se kaju zbog neloyalnosti Rusima. Videozapisi su prikazali montirana priznanja, monologe, optužujući ukrajinsku vojsku i propagandni utjecaj.

Vanjska politika. Dvodnevni summit Europskog vijeća planiran za danas poslijepodne uskoro će započeti. Podrška Ukrajini bez presedana ostaje jedna od ključnih tema za stolom. Međutim, od nedjelje navečer nije postignut dogovor o šestom paketu sankcija, odnosno o embargu na rusku naftu. U ponedjeljak ujutro veleposlanici će se sastati u još jednom krugu kako bi razgovarali o sadržaju šestog paketa sankcija. Europska unija predložila je zabranu nafte iz Rusije putem mora uz odgađanje ograničenja uvoza iz ključnog naftovoda u nastojanju da se udovolji mađarskim prigovorima i postigne sporazum o zaustavljenom paketu sankcija koji cilja Moskvu zbog njezina rata u Ukrajini - [izvještava Bloomberg](#). Ipak, EU će najaviti političku potporu paketu EU zajmova od 9 milijardi eura, s komponentom malih bespovratnih sredstava za pokrivanje dijela kamata, kako bi Ukrajina mogla održati svoju vladu i isplaćivati plaće za oko dva mjeseca, [javlja](#) Reuters.

Ministar vanjskih poslova Sjeverne Makedonije Bujar Osmani [posetio je](#) Kijev i Irpin. Tijekom sastanka s kolegom Kulebom, ministar je izrazio daljnju potporu Ukrajini. Tijekom vikenda, Veleposlanstvo Sjeverne Makedonije nastavilo je s radom u Kijevu.

Parlamenti Estonije, Latvije, Kanade, Poljske, Litve i Češke podržali su priznanje djelovanja ruskih trupa u Ukrajini kao genocida nad Ukrajinacima.

Američki državni tajnik Antony Blinken [osudio](#) je Lukašenkovo suučesništvo u ratu Rusije protiv Ukrajine na Dan solidarnosti

s Bjelorusijom.

Crkva. Ukrajinska crkva predvođena Moskvom javno se ne slaže s patrijarhom Kirilom oko ruskog rata. 'Ukrajinska pravoslavna crkva Moskovske patrijaršije' izdala je službeno priopćenje u kojem ' *osuđuje rat* ' i ' *ne slaže se s patrijarhom Kirilom o ratu u Ukrajini* '. Crkva je rekla da će djelovati neovisno od Moskve, ali nije službeno proglasila svoju autokefalnost. Crkva predvođena Moskvom također je zaniijekala približavanje neovisnoj pravoslavnoj crkvi Ukrajine.

Dezinformacije. Rusija širi laži da ukrajinske izbjeglice navodno stvaraju neugodnosti stanovnicima EU, te da Europljani manje podržavaju Ukrajinu - izvijestila je pravobraniteljica Ljudmila Denisova. ' *Ruski mediji šire informacije o "umoru" Europljana od Ukrajinaca, neugodnostima koje oni uzrokuju građanima europskih zemalja i Rusima koji žive u Europi, te navode da je podrška ukrajinskih građana u Europi svakim danom sve manje aktivna.* '

Od početka rata u Ukrajini, proruske dezinformacije i propaganda značajno su kružile EU. Do sada smo se uglavnom fokusirali na dezinformacije koje su se širile na jezicima EU-a, ali u nedavnoj istrazi EDMO mreže za provjeru činjenica istražene su dezinformacije koje kruže na ruskom jeziku, posebno u baltičkim zemljama i u Bugarskoj. Općenito, istraživači [izvještavaju](#) da su glavni narativi dezinformacija na ruskom isti kao oni otkriveni na jezicima EU-a, s malo razlika. To ne iznenađuje, s obzirom na to da dezinformacije često odjekuju samim povicima Kremlja. Ovo slaganje nije iznenađujuće, s obzirom na to da glavni proruski dezinformacijski narativi potječu izravno iz ruske vlade, masovnih medija i propagandnog aparata. Na primjer, ministar vanjskih poslova Sergej Lavrov [govorio je](#) o nacističkim simpatijama u Ukrajini i tvrdio da su pokolji u Buči inscenirani, dok je Marija Zaharova, ruska novinarka, [napisala](#) da Rusija nije započela rat, već ga je završila, intervenirajući da zaustavi 8-godišnji genocid u regiji Donbasa. Najzanimljivija razlika je u tome što u ruskom jeziku postoji značajan niz lažnih vijesti s ciljem preuveličavanja potpore invaziji Moskve, koje još nismo otkrili kao relevantne na jezicima EU. Na primjer, preuveličavanje potpore ruskoj invaziji na Ukrajinu u arapskom svijetu i preuveličavanje podrške diljem svijeta.

Sigurnost hrane. Europska unija [razmatra](#) pokretanje posebne pomorske misije za deblokiranje ukrajinskih luka. Kao što je više puta spomenuto, misija neće imati nikakav vojni karakter, već će biti isključivo usmjerena na pratnju teretnih brodova, primarnih žitarica, iz luke u Odesi ratnim brodovima. Iako bi brodovi NATO-a mogli biti opcija za pratnju brodova, razminiranje rute potrebno je prije svega kako bi se osigurao siguran prolaz. Osim toga, to bi također zahtijevalo sporazum s Turskom, koja čuva ulaz u Crno more, kako bi se omekšali uslovi Montreux konvencije te omogućilo brodovima da plove kroz Turske tjesnace i brane brodarstvo u tom području, [izvještava](#) EuroActiv.

Jedan od tri broda koji su ukrcavali žito u krimskoj luci Sevastopolj stigao je u Siriju, [javlja CNN](#). Posljednji put je viđen u Sevastopolju 19. svibnja, a potom je praćen kako prolazi kroz tjesnac Bosfor i na jug duž turske obale. Procjenjuje se da brod može prevesti oko 30.000 tona žitarica.

Ekonomija. Zbog rata u Ukrajini 35% gospodarstva ne radi, [kaže](#) premijer Denis Šmigalj. Prema različitim procjenama više stručnjaka, do danas je uništeno od 30% do 50% gospodarstva. U bliskoj budućnosti očekuje se pad BDP-a od 30-50%. Prema riječima premijera, državni proračun se izvršava na razini od 50-70% prijeratne razine.

Kultura. Posebnu nagradu žirija na filmskom festivalu u Cannesu [dobio je](#) ' *Mariupolis 2* ' litavskog redatelja Mantasa Kvedaraviciusa, koji je nastavak njegovog filma 'Mariupolis' iz 2016. 'Mariupolis 2' dovršila je Kvedaraviciusova ukrajinska partnerica Hanna Bilobrova nakon što ga je ubila ruska vojska. Žiri je rekao: ' *Naša posebna nagrada ide filmu koji se ne može usporediti s bilo kojim drugim iz konkurencije. Na to kazano uz vrlo radikalnu, hrabru, umjetničku i egzistencijalnu izjavu "Mariupolis 2". Redatelj Matras Kvedaravicius među tisućama je civila koje je ubila ruska vojska od početka pune Putinove invazije.* '

Čitanje o dekolonizaciji. Kijiv je u nedjelju slavio rođendan. Prve fotografije Kijiva uhvaćene kamerom pojavile su se 1870. Pompozni i često uglavnom urbani fotografski pejzaži spriječili su gledatelja da vidi pravi Kijiv – multikulturalni centar u kojem je život cvjetao i koji su dijelile ukrajinske, poljske, židovske i ruske zajednice. Gennadii Kazakevič, doktor povijesti, istraživao je povijest Kijiva kroz perspektivu fotoarhiva iz različitih zbirki. Provjerite naš novi članak iz serije posvećene Kijivu – ' [Kijev kao funkcija: glavni grad Ukrajine u fotografskim narativima Ruskog Carstva i SSSR-a](#) '.

Kutak za čitanje.

- [Putinova zagonetka: Zašto je ruski diktator toliko opsjednut Ukrajinom? Autor Bohdan Vitvitcki | Atlantsko vijeće \(atlanticcouncil.org\)](#) – *Putin je godinama uskraćivao pravo Ukrajine na postojanje inzistirajući da su Ukrajinci stvarno Rusi ("jedan narod"). On je više puta optužio modernu Ukrajinu za okupaciju povijesno ruskih zemalja i odbacio cjelokupni pojam zasebnog ukrajinskog nacionalnog identiteta kao umjetni izum stvoren od strane vanjskih snaga koje žele oslabiti Rusiju iznutra.*
- [Dekolonizirajte Rusiju, Casey Michel | Atlantik \(theatlantic.com\)](#) – *Kako bi se izbjegao još besmislenije krvoproliće, Kremlj mora izgubiti ono carstvo koje još uvijek ima.*

- [Otvoreno pismo grupe ukrajinskih analitičara i akademskih ekonomista za New York Times | Kijvska škola ekonomije](#) – Otvoreno pismo uredništvu NYT -a *Rat u Ukrajini postaje kompliciran, a Amerika nije spremna* (19. svibnja 2022.) grupe ukrajinskih analitičara i akademskih ekonomista.
- [Slon u sobi Katerine Botanove](#) – *Katerina Botanova ocrta osnove istočnoeuropske politike identiteta uhvaćene u paradoksalnoj utrci za sustizanjem između suočavanja s prošlošću i neoliberalnog imperativa reformi. S njezine točke gledišta, jedno je jasno: Zapad se upustio u aroganciju u kolonijalnom stilu, osuđujući pokušaje naroda istočne Europe da se pomire s poviješću kao nacionalističke – i time im oduzimaju djelovanje.*

Statistika.

- Od 24. veljače do 26. svibnja Ured [Visokog povjerenika UN-a za ljudska prava \(OHCHR\)](#) zabilježio je 8.691 civilnu žrtvu kao rezultat sveopšte ruske invazije na Ukrajinu: 3.998 ubijenih, uključujući 260 djece; 4.693 ozlijeđeno, uključujući 404 djece, uglavnom uzrokovano granatiranjem i zračnim napadima. Stvarne brojka je puno veća.
- 1 888 ukrajinskih obrazovnih ustanova stradalo je od bombardiranja i granatiranja, od kojih je 180 uništeno od početka ruske invazije punog razmjera.
- Od početka ruske invazije u punom razmjeru neutralizirano je 123 385 eksplozivnih naprava, uključujući 1 983 zrakoplovnih bombi. Državna služba za hitne slučajeve [javlja](#) da je provjerena površina od 23.772 hektara.
- Glavni stožer Oružanih snaga Ukrajine objavio je ukupne procijenjene gubitke ruske vojske do 10 sati ujutro, 30. svibnja 2022.: ljudstvo – oko 30 350, tenkovi – 1349, borbena oklopna vozila – 3282, topnički sustavi – 643, MLRS – 205, protuzračni sustavi – 93, zrakoplovi s fiksnim krilima – 207, helikopteri – 174, dronovi operativno-taktičke razine – 507, krstareće rakete – 118, čamci i laki gliseri – 13, kamionu i cisterne za gorivo – 2258, specijalna oprema – 48.

Svaka akcija je važna, nijedan doprinos nije premali!

- Podržite nevladinu organizaciju '[Blood Agents](#)' koja je posljednjih 6 godina aktivni promicatelj darivanja krvi. Za vrijeme rata nevladina udruga je provodila akcije prikupljanja sredstava za komplete prve pomoći za vojnike Teritorijalne obrane, vatrogasce i dobrovoljce koji sudjeluju u evakuaciji ljudi. Glavni cilj je kupnja hemostatskih gaza, brtvila za prsa, zavoja i podveza.
- Podijelite ove ažurirane informacije o situaciji u Ukrajini, bilo na društvenim mrežama, s lokalnim medijima ili širenjem ovog kratkog izvještaja.
- Pretplatite se na naša dnevne informacije na [Twitteru](#) i [našoj web stranici](#).
- Naš projekt možete podržati donacijama putem PayPal-a. Više informacija je [ovdje](#).

Hvala vam što podržavate Ukrajinu! Slava Ukrajini!